

Göteborgs Stad

Park och natur

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2016-03-08
Diarienummer: 0804/15

Förvaltning och planering

Jens Larsen
Telefon 031-365 58 41
E-post: jens.larsen@ponf.goteborg.se

Förstudie om skylt på Hisingen

Förslag till beslut

Park och naturnämnden beslutar att inte genomföra medborgarförslaget att sätta upp en skylt med texten Hisingen på Ramberget.

Sammanfattning

Förvaltningen har utrett ett medborgarförslag som handlar om att sätta upp en skylt med texten Hisingen på Ramberget. Under studien har förvaltningen träffat representanter från en Facebookgrupp som driver skyltfrågan samt hållit ett informationsmöte för allmänheten i Lundby.

Förvaltningen gör bedömningen att Ramberget inte är en lämplig plats för en sådan skylt, främst på grund av den irreparabla skada som kommer orsakas på berget. Även kostnaderna för en skylt samt potentiella konflikter med övrig aktuell stadsutveckling som t ex framtida linbana och byggnation i Lindholmsområdet har påverkat förvaltningens ställningstagande. Förvaltningen förordar därför att inte genomföra medborgarförslaget att sätta upp en skylt på Ramberget.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för att anlägga en skylt med 11 m höga bokstäver uppskattas till drygt 5 miljoner kronor inklusive serviceväg fram till skylten för skötsel och underhåll. Den årliga driftkostnaden uppskattas till ca 300 000 kr. Totalt uppskattas en tillfällig skylt kosta drygt 8 miljoner kronor att bygga, sköta och driva under en tioårsperiod. Förvaltningen gör bedömningen att kostnaden för en sådan skylt inte kan prioriteras inom befintlig budget med hänsyn till mer angelägna behov inom stadens park- och naturområden.

Bilagor

Bilaga 1. Sammanställning över inkomna medborgarsynpunkter

Bakgrund

Park och naturförvaltningen fick 2013 in ett medborgarförslag som gick ut på att sätta upp en stor skylt på Ramberget med texten "Hisingen". Frågan aktualiserades ytterligare 2014 då en Facebookgrupp startades med samma syfte. Förvaltningen gjorde en förstudie under våren 2015 för att klargöra för- och nackdelar med en sådan skylt samt vilka förutsättningar som fanns. Studien breddades hösten 2015 och ytterligare ett berg togs med, Arödsberget i Brunnsbo.

Förvaltningen har även haft möten med Facebookgruppen under 2015 och i början av december höll förvaltningen ett informationsmöte för allmänheten tillsammans med SDF Lundby, SDF Norra Hisingen och Facebookgruppen. Då presenterade förvaltningen den förstudie som gjorts och de som var på mötet hade möjlighet att komma med sina synpunkter och ställa frågor. Under november och december 2015 hade allmänheten även möjligheten att maila in sina synpunkter om skylten. De synpunkter som har inkommit redovisade förvaltningen för park och naturnämnden, berörda stadsdelsförvaltningar och Facebookgruppen i januari 2016 och de utgör också en del av underlaget till detta TU, se bilaga 1.

Förvaltningens överväganden

Förvaltningen har utrett för- och nackdelar med en skylt på fyra olika platser och även beaktat lämplig text på skylten, hurvida en skylt bör vara temporär eller permanent samt finansiering.

Placering på Väderutsikten

Ett potentiellt läge var Väderutsikten i södra Biskopsgården som är en anlagd höjd med lermassor från byggnationen av Götatunneln. Platsen visade sig tidigt vara mindre intressant då platsen ligger för långt från centrala Göteborg och för få personer skulle kunna se en skylt därifrån.

Placering på Ramberget

Två sidor av Ramberget har studerats där ena sidan mot Majorna (sydväst) visade sig mindre intressant då skylten inte skulle synas från centrum. Det andra läget mot söder kommer att till viss del skuggas av framtida byggnation i Lindholmsområdet. Det planerade Karlatornet med systertorn kommer utgöra en stor barriär för att kunna uppleva skylten från fastlandet. Det faktum att skylten kommer så nära älven gör att få Hisingsbor kommer att kunna uppleva den på håll utan skylten kommer bäst kunna ses från andra sidan älven.

Vidare anser förvaltningen att Ramberget i sig är ett unikt berg med bohuslänsk granit och att anläggningen av en skylt skulle påverka bergets miljö och estetik på ett negativt sätt. Skadorna som uppstår på berget när man anlägger en skylt kommer att bli permanenta. Staden planerar just nu för en linbana över älven vilket framöver även kan ge en förbindelse upp till Rambergets topp. Detta kommer innebära ett ingrepp i form av en linbanestation på toppen men det för också med sig att berget tillgänglighetsgörs från söder så att fler människor kan nyttja berget för rekreation. En skylt i söderläge och en eventuell linbana konkurrerar sannolikt om samma ytor och förvaltningen gör bedömningen att en linbana medför en större samhällsnytta.

För att kunna sköta och underhålla en skylt på Ramberget behöver man kunna använda sig av den befintliga vägen, Panoramavägen, förutsatt att bokstäverna sätts så att deras höjd tangerar nivån på vägen. Detta kan dock medföra att skylten hamnar i vägen för utsikten från toppen av Ramberget. Placeras bokstäverna längre ner kommer en ny serviceväg behöva anläggas vilket innebär ytterligare stora ingrepp i berget.

Placering på Arödsberget

Arödsberget (även kallat Telegrafberget) är ett annat alternativ som förvaltningen har utrett. Berget ligger öster om Backaplan i närheten av Brunnsbo i stadsdelen Backa. Berget i sig är ganska otillgängligt på grund av sin svåra terräng men erbjuder minst två plataer (bergshöjder) där en skylt skulle kunna förankras. Fördelen blir då att den sätts på en topp och inte längs med en bergsvägg, vilket är mer tekniskt krävande och dyrare både i anläggning och drift. En skylt på Arödsberget kommer inte vara i vägen för

utsikten utan kan genom en serviceväg upp till skylten istället skapa en utsiktsplats och i större utsträckning tillgängliggöra detta naturområde för rekreation.

Arödsberget har en bättre geografisk placering än Ramberget vilket gör att en skylt i sydvästläge kan ses både från stadens centrum och från de centrala delarna på Hisingen. Områdena kring Backaplan och Frihamnen står inför stora förändringar med satsningar på infrastrukturen samt bostads- och lokalbyggnationer under många år framöver och en tillfällig skylt i sydvästläge på Arödsberget skulle eventuellt kunna vara en del av denna stadsutveckling. Idag förvaltar park- och naturförvaltningen dock endast delar av Arödsberget medan resterande delar förvaltas av fastighetskontoret.

Vad bör det stå på en skylt

En skylt med texten Hisingen skulle kunna sätta Hisingen på kartan vilket ofta argumenteras utifrån perspektivet att Hisingen sällan får någon positiv uppmärksamhet. Samtidigt kan texten stigmatisera samma problem, det vill säga att Hisingen inte alltid upplevs och benämns som en del av Göteborg. Detta understryks av en del medborgarsåsikter där man bland annat lyfter fram att kampen mellan fastlandet och Hisingborna hör till det förflutna och att en skylt snarare skulle kunna distansera ön från resten av staden.

Genom att istället skriva Göteborg på skylten skulle det kunna tolkas som ett inkluderande, att även Hisingen är Göteborg och att det är just här Göteborg växer just nu och under en längre tid framöver. Med texten Göteborg skulle skylten eventuellt även kunna vara en del av jubileumssatsningen inför 400-årsfirandet 2021.

Tillfällig eller permanent skylt

En permanent skylt innebär ett långsiktigt ekonomiskt åtagande och det är även svårt att idag sia om en sådan skylt har en naturlig plats i stadsrummet när Centrala Älvstaden är färdigutbyggd i bl a Frihamnen och Backaplansområdet. Här kan man dra en historisk parallell till Hollywoodskylten som kom till 1923 som en tillfällig reklamskylt i ett markexploateringsprojekt där den först 1949 togs över av Los Angeles Parks Department som en permanent företeelse.

En tillfällig skylt, i maximalt tio år, skulle kunna vara en del av jubileumssatsningen inför Göteborgs 400-årsfirande 2021. En tillfällig skylt skulle även kunna vara ett naturligt inslag under tiden som stadsutvecklingen sker i bl a Frihamnen och Backaplansområdet. Efter denna tid kan frågan lyftas om skylten fortfarande har ett värde och har blivit ett naturligt inslag i Göteborgs silhuett eller om den ska avvecklas.

Ekonomi

Att anlägga en skylt med 11 m höga bokstäver uppskattas i dagsläget till drygt 5 miljoner kronor inklusive serviceväg fram till skylten för skötsel och underhåll. Den årliga driftkostnaden uppskattas till ca 300 000 kr. Totalt uppskattas en tillfällig skylt kosta drygt 8 miljoner kronor att bygga, sköta och riva under en tioårsperiod. Förvaltningen gör bedömningen att kostnaden för en sådan skylt inte kan prioriteras inom befintlig budget med hänsyn till mer angelägna behov inom stadens park- och naturområden.

Bland inkomna medborgarsynpunkter har det även ifrågasatts om det är rimligt att använda skattemedel för att finansiera anläggning och skötsel av en sådan skylt. En skylt som finansieras helt med externa medel, t ex genom en sponsringsinsats, skulle sannolikt uppfattas som mer positivt. Förvaltningen kan i dagsläget inte bedöma om det finns ett externt intresse för att finansiera en sådan skylt.

Samlad bedömning

Utifrån ovanstående övervägningar gör förvaltningen bedömningen att Ramberget inte är en lämplig plats för en sådan skylt, främst på grund av den irreparabla skada som kommer orsakas på berget. Även kostnaderna för en skylt samt potentiella konflikter med övrig aktuell stadsutveckling som t ex framtida linbana och byggnation i Lindholmsområdet har påverkat förvaltningens ställningstagande. Förvaltningen förordar därför att inte genomföra medborgarförslaget att sätta upp en skylt på Ramberget.

Förvaltningen har tittat på alternativa platser och av dessa bedöms Arödsberget ha vissa förutsättningar för en skylt. Områdena kring Backaplan och Frihamnen står inför stora förändringar med satsningar på infrastruktur samt bostads- och lokalbyggnationer under många år framöver och en tillfällig skylt i sydvästläge på Arödsberget skulle eventuellt kunna vara en del av denna stadsutveckling. Förvaltningen kan i dagsläget inte bedöma om det finns ett konkret intresse av en sådan skylt inom de pågående stadsutvecklingsprocesserna på Hisingen. Förvaltningen kan inte heller bedöma om det finns ett externt intresse för att finansiera en sådan skylt.

Konsekvensbedömningar

Barnperspektivet

Inga särskilda aspekter på frågan har funnits utifrån detta perspektiv.

Jämställdhetsperspektivet

Inga särskilda aspekter på frågan har funnits utifrån detta perspektiv.

Mångfaldsperspektivet

En skylt med texten "Göteborg" bedöms vara mer inkluderande än "Hisingen".

Miljöperspektivet

En skylt på Ramberget skulle innebära stora permanenta ingrepp som inte går att återställa i ett vackert och unikt berg med bohuslänsk granit.

Omvärldsperspektivet

Hisingsskylten jämförs av naturliga skäl med Hollywoodskylten där det bland inkomna medborgarsynpunkter bl a har framförts att en sådan skylt kan komma att betraktas som en kopia av förlagan i Los Angeles.

Samverkan

Samverkan mellan arbetsgivare och personalorganisationer har skett 2016-03-16 i förvaltningens samverkansgrupp (FSG).

Mottagare av beslut

Beslutet ska skickas för kännedom till SDF Lundby och SDF Norra Hisingen.

Linda Nygren
Direktör

Jakob Andreasson
Verksamhetschef

Bilaga 1. Dnr 0804/15

Sammanställning av synpunkter lämnade till e-postadressen hisingenskylt@ponf.goteborg.se

Totalt har det kommit in 111 mail under perioden 2015-11-17 - 2015-12-31.

Antal som är positiva till en Hisingenskylt

- 80 personer

Antal som är negativa till en Hisingenskylt

- 28 personer

Övriga (till exempel skyltleverantörer)

- 3 personer

Analys av de positiva svaren

De flesta som är positiva till en Hisingenskylt skriver ett kort meddelande, oftast bara en eller två meningar. De som är positiva skriver kortare motiveringar än de som är negativa.

Motiveringar som många lyfter fram är att det är ett kaxigt och roligt förslag. Det passar in med tanke på "Göteborgshumorn". Det är ett bra sätt att lyfta fram Hisingen och allt som kommer hända där framöver med tanke på stadsutvecklingen. Många menar också att det är viktigt att inte Hisingen glöms bort och att en skylt därför skulle fungera som en bra profilering och ett landmärke. En del nämner också skylten som ett bra sätt att marknadsföra Göteborg på och skapa en turistattraktion. Vissa anser att en skylt kanske kan hjälpa till med att tvätta bort det dåliga ryktet om Hisingen. De som är positiva är dock måna om att skylten inte ska förstöra naturen runt omkring eller skymma utsikten från berget (oavsett vilket). De flesta anser att Ramberget är ett bättre alternativ än Arödsberget. Motiveringen till detta är att det berget är mer känt. Dock känns det inte som att alla som svarat Ramberget har läst igenom dokumentet med för- och nackdelar angående de olika tänkbara platserna.

Analys av de negativa svaren

Alla de som är negativa till en Hisingenskylt skriver alltid en motivering till sitt svar och ofta en längre sådan. De flesta menar att skylten skulle förfula platsen den står på och att det finns bättre saker att lägga skattepengar på. Många synpunkter handlar också om att man ska lämna naturen orörd och inte exploatera överallt. Vissa är positiva till skylten men tycker i så fall inte att kommunen ska betala den. En del menar att det inte är en särskilt nyskapande idé utan snarare en kopia på något som redan är gjort (läs skylten i Hollywood). En del nämner skötsel frågan och menar att skylten kommer bli utsatt för klotter och sabotage. Att profilera Hisingen, som många nämner som något positivt, är det en del som inte håller med om. Det blir snarare en distansering från övriga delar av Göteborg och en motsägelse till att staden Göteborg ska uppfattas som en helhet. Vissa menar att det snarare kanske skulle stå Göteborg istället för Hisingen eller att stadsdelarnas namn ska lyftas fram på ett bättre sätt. En del

menar att en skylt inte kan göra något för att förbättra den negativa synen på Hisingen, det krävs arbete på ett djupare plan.